

En asteroide kommer forbi og svane til Mortensaften

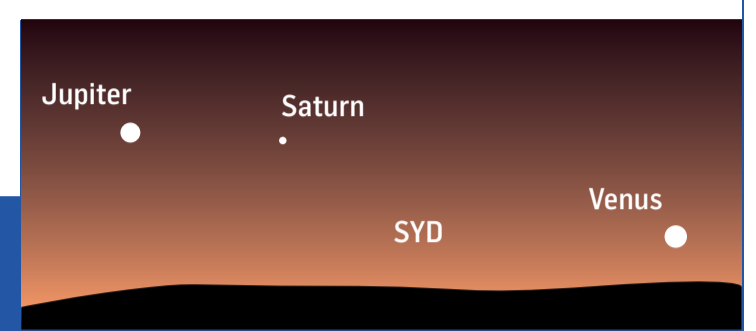
GUIDE TIL STJERNEHIMLEN I NOVEMBER (31. oktober - 11. november)

Kig op på himlen under november måneds nymåne. Der er planetfest.

I samarbejde med **Observatoriet i Brorfelde**

Tekst: Sarah Sohl og Martti Holst Kristiansen

Grafik: POLITIKEN Infografik **Redigeret af:** Lasse Foghsgaard

31. oktober

Normaltid til Halloween

Hvis du har et analogt ur, er det tid til at stille det én time tilbage. Den 31. oktober kl. 03.00 bliver til kl. 02.00. I år skifter vi tilfældigvis til normaltid på samme dag som Halloween, og det er ikke 'slik eller ballade'.

4. november

Nymåne og planetfest

I dag går Solen ned ca. kl. 16.30. Hvis vejret arter sig, vil tre planeter blive synlige med det blotte øje. Klokket 17.00 står Venus fem grader over horisonten i syd-sydvest. Samtidigt dukker Jupiter og Saturn frem på himlen i syd-sydøst 15 grader over horisonten. Jupiter er den lyskraftige af de to gasplaneter, da den både er større og tættere på Jorden end Saturn. Det er nymåne i dag, hvilket giver de bedste startbetingelser for et godt udsyn til lyssvage himmelobjekter – god fornøjelse!

Ekstra tip. Merkur og Mars kan ses på morgenhimlen før solopgang (kl. 6-7) lavt mod horisonten i sydøst i de to første uger af november.

9. november

Rumsten kommer på besøg

I dag vil asteroiden 2019 XS drøne forbi Jorden med knap 11 km/s, som svarer til 39.600 km/t. Der er dog ingen fare på færde, da den vil befinde sig halvanden gang længere væk end Månen, når den kommer tættest Jorden.

På trods af en afstand på 550.000 km kategoriseres 2019 XS som en NEA (Near Earth Asteroid).

Asteroiden vurderes til at have en størrelse mellem 50-110 meter, hvilket svarer til højden på Ribe Domkirke og Christiansborg.

Fra Danmark kan 2019 XS ses fra kl. 21-04 men ikke med det blotte øje. Det kræver et teleskop.

10.-11. november

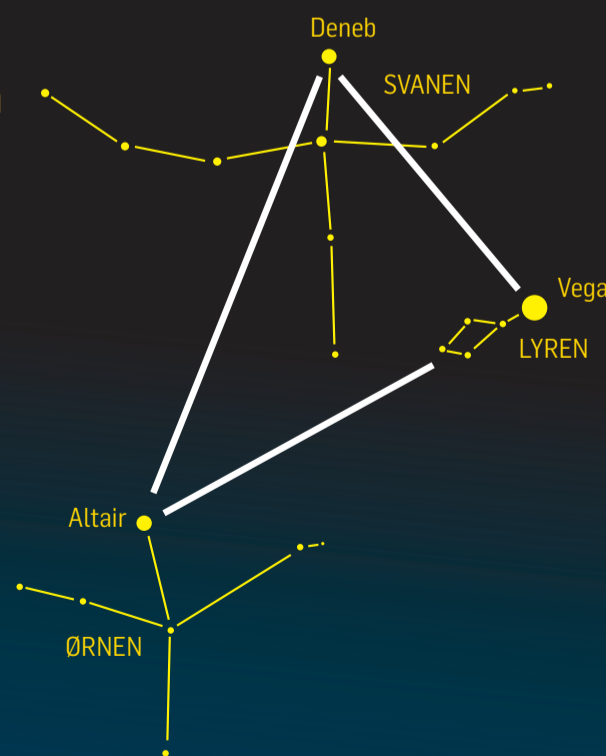
Svane på menuen til Mortensaften

Mortensaften samler mange danskere rundt om aftenbordet med gås eller and på menuen.

Derfor tilbyder Stjerneguiden i aften svanesteg med tilbehør. Klokket 20.00 kan du se stjernebilledet Svanen stå højt på himlen (45-65 grader) over horisonten mod vest-sydvest.

Svanens lyskraftige stjerne hedder Deneb, som sammen med Vega (i Lyren) og Altair (i Ørnen) danner sommertrekanten. Hvis du følger en linje fra horisonten op mellem Altair og Vega, rammer du Deneb, og hvis du fortsætter, kan du følge Mælkevejens hvide bånd.

Vidste du? På Mortensdag for 55 år siden tog astronauterne Buzz Aldrin og James Lovell på den sidste Gemini-flyvning.

13. november

Rundt om Mars

I dag fejrer vi 50-års jubilæum for det første rumfartøj, som blev sendt i kredsløb omkring en anden planet end Jorden. Den 13. november gik Mariner 9 i kredsløb omkring Mars, og det lykkedes at sende mere end 7.000 billeder til Jorden, inden missionen endte et år senere. Vidste du? Det første objekt i kredsløb omkring Jorden var Sputnik 1, som blev opsendt i 1957.

